

el Periòdic BUSINESS

L'ACTUALITAT ECONÒMICA DEL PRINCIPAT

Pere Brachfield
Pàg ► 2

Com fer front a l'augment de la morositat i insolvències dels clients

Elena Redondo
Pàg ► 3

Andorra assumeix les bases de la bioètica internacional en la regulació de la recerca biomèdica

Jaime Mesas
Pàg ► 3

Consultori fiscal

Aleshores, la locomotora del món griparà o no?

Àlex Fusté
@AlexfusteAlex

Economista cap del Grup Andbank

Les «súper dades» d'activitat econòmica als EUA de la setmana passada sembla que han deixat els inversors una mica inquiets. I no n'hi ha per menys: nòmines pujant 517.000; atur millorant fins a la mínima expressió del 3,4% (atents: nivell més baix des del 1969! Es diu aviat); enquesta de gerents de compra (PMIs) de serveis botant literalment al gener fins a 55,2 (nivell de forta expansió), des del 49,2 de desembre.

Aquestes dades van deixar en res les pors a una recessió, però al mateix temps van aixecar les expectatives que la Fed hagi de continuar augmentant (ara amb més força) els tipus d'interès per aconseguir refredar una mica l'economia i, amb això, la inflació. Els mercats van caure. La Fed continua sent el driver del mercat.

Com moltes persones, jo també em faig avui les mateixes preguntes: l'economia USA està a punt de demostrar-nos amb tota la seva esplendor la seva enorme resistència, com si tots els xocs externs i energètics no fossin amb ella? Està en curs de continuar expandint-se vigorosament malgrat el canvi en el règim monetari? I si és així, veurem el consegüent salt en beneficis?

Reflexions per poder respondre aquestes preguntes tan rellevants

1. El primer que us diré és fàcil d'entendre. És de savis no donar gaire rellevància a les dades d'un sol mes. Així que millor no ens precipitem en respondre afirmativament a les qüestions plantejades. Al capdavant, les xifres de nòmines (payrolls) pateixen importants revisions a posteriori, sense esmentar que els PMI són enquestes altament volàtils.

2. Suavitant les sèries de les dades esmentades (fent servir mitjanes mòbils de 12 mesos), observo que tant en el cas de les nòmines com en el dels PMIs d'activitat no-manufacturera, tots dos segueixen marcant una tendència a la baixa i de debilitament econòmic (veure gràfics inferiors).

3. La hipòtesi de pèrdua de *momentum* i debilitament econòmic als EUA ve encara suportada per altres dades que enriqueixen la mostra, com la forta caiguda als *job openings*, i el fort augment en els acomiadaments (veure gràfics inferiors).

La conclusió és irònica

Aquestes «súper dades» del divendres 3 de febrer van fer bo allò que «de vegades, *Good news is bad news*». Les xifres econòmiques tan positives van alimentar la idea d'una inflació persistent, i amb això, l'expectativa que la Fed apu-

java tipus alegrement. I el mercat va reaccionar amb caigudes de l'*Equity*, perdudes en els actius de deute, i pujades de l'USD.

Però què passaria si jo els digués que aquestes «bones dades de divendres» potser no siguin res més que soroll estadístic? Un miratge; tal com suggereix l'altra informació que els acompanyo? Doncs, que immediatament tornàrem a recuperar el tarannà i la disposició del mercat just abans de la publicació d'aquestes dades de divendres, marcades per una receptibilitat positiva de l'inversor cap als mercats.

Ironies de la vida. Resulta que és millor per al mercat que avui l'economia no estigui gaire forta. Senyal incontestable de com perillosa és la inflació, i quantes pors desperta.

Sigui com sigui, les dades de divendres suggereixen una evidència que l'economia va forta, ja que la Fed ja no tindrà cap impediment moral per continuar pujant els tipus (per més que la inflació segueixi baixant). Compte llavors amb l'*Equity* i la durada. L'USD arriba.

Si en canvi les dades de divendres resulten ser un miratge i continuéssim amb l'afebliment econòmic, aleshores, per més que la Fed anunciï la fi del cicle de pujades, els resultats empresarials acabarien recollint aquest debilitament. De manera que la conclusió és la mateixa. Compte llavors amb l'*Equity* i la durada. L'USD arriba.

Els estranya? No ho hauria de fer. En economia, no hi ha miracles. I si és impossible esquivar una fase, doncs és impossible.

Pàg ► 4

La rendibilitat financera té un valor del 3,9% per a les empreses actives al 2019

En l'àmbit sectorial destaca la secció 'Educació; Activitats sanitàries i de serveis socials'

Pàg ► 4

Es pot defensar el procés d'homologació i creixement econòmic del país

El cap de Govern és convidat pel fòrum Barcelona Tribuna i la societat econòmica Amics del País

Pàg ► 4

Myandbank ofereix l'opció de sol·licitar targeta de dèbit

El banc digital té 4.000 comptes oberts i és l'únic que disposa de Bizum a Andorra

Pàg ► 4

La CEA demana l'aprovació d'una quota de temporada d'estiu

També demanen incorporar com a treballadors indefinits els arribats com a temporers

Li presentem els seguríssims d'Andbank

La salut és actitud i els seguríssims d'Andbank respiren lliures amb la tranquil·litat de sentir-se coberts per viure intensament i amb confiança.

Si vols ser un dels nostres seguríssims et proposem **Andsalut**, la cobertura total al millor preu, **Andvida** per anticipar-te al futur, i altres productes d'assegurances.

Entra a la nostra web i informa't de l'assegurança que millor s'adapta al teu estil de vida.

andbank.com

ANDBANK
Assegurances

Com fer front a l'augment de la morositat i insolvències dels clients

Pere Brachfield
@PereBrachfield

Soci director de Brachfield & Asociados Abogados

L'Estudi sobre Procediments concursals realitzat per INFORMAD&B S.A.U. va revelar que a Espanya durant el mes de gener d'aquest any s'han registrat 609 concursos de creditors i a més 84 plans de reestructuració. En conseqüència, l'increment en el número de concursos de creditors respecte al mateix mes de l'any 2022 és del 42%, i és un 7% més que els concursos declarats al desembre. El sector més afectat ha estat el de comerç, amb 132 procediments, seguit pel de la construcció i activitats immobiliàries, que va registrar 119. I per comunitats autònomes, la de major número va ser Catalunya amb 177 (un 29% del total) seguida per Madrid amb 146 (el 23,52%) i per la Comunitat Valenciana (67 concursos).

En la meua opinió, la tendència a l'alça dels concursos iniciada l'any passat es va mantenir al llarg d'aquest any 2023. Val la pena recordar que l'any 2022 es van registrar 7.272 concursos, la tercera xifra més alta en els últims 10 anys, i un 24% més que l'any 2021 durant el qual es van produir 5.475 procediments concursals. Convé recordar que el major número de concursos de creditors al llarg de l'última dècada va tenir lloc al 2013, any en el qual es van registrar 9.310 concursos de creditors.

Ara bé, a Espanya a les empreses encara els costa molt assumir que es troben en una situació d'insolvència o de suspensió de pagaments i això provoca que no iniciïn a temps el procediment concursal i quan presenten el concurs la situació ja no té remei. En suport d'aquesta afirmació el número de concursos al 2022 (7.272) està molt lluny dels que s'han produït a França, ja que segons dades facilitades pel Banc de França es van produir un total de 41.020 concursos. Val la pena assenyalar que al 2015 es van declarar al nostre veïgal 63.014 procediments d'insolvència mentre que al nostre país es van registrar 5.510.

Pel que fa a les insolvències empresarials a l'Estat espanyol, el citat estudi d'INFORMA D&B va patentitzar que, tenint en compte tots els procediments concursals comptabilitzats al gener d'aquest any, les insolvències de dret, inclosos concursos i plans de reestructuració, sumen 693, el que suposa un increment del 61% sobre els concursos que es van iniciar al gener de 2022.

Sota el meu punt de vista, la conjuntura macroeconòmica desfavorable, l'encariment dels costos de l'energia, la inflació i la pujada de tipus d'interès no deixen viure a les microempreses que no poden repercutir la pujada de costos al seu client final. Així ho demostra el fet que les microempreses segueixen representant la major part dels concursos iniciats al gener, concretament el 91%.

Davant l'augment de la morositat i insolvències dels clients, les empreses poden establir procediments per detectar els senyals d'alerta que avisen si un cli-

ent està passant per un problema seriós de liquiditat o està entrant en una situació d'insolvència. Un important senyal d'alerta és si un deutor té problemes comercials amb els seus clients; és a dir, quan un client del proveïdor perd a un dels seus principals clients per motius comercials. En aquest cas s'han de prendre precaucions, ja que el client afectat pel problema es veurà davant una crisi de liquiditat que l'impedirà en el futur atendre correctament els pagaments als proveïdors. Si això succeeix, s'ha de revisar el risc disponible del client afectat i estudiar la possibilitat de congelar provisionalment les vendes a crèdit, almenys fins tenir major informació sobre la situació financera del client.

Un altre senyal és si l'empresa analitzada ha estat recentment víctima d'un concurs de creditors; és a dir, que figure com a creditora en un procés concursal; en aquest cas cal comprovar que l'import en crèdits incobrables que ha sofert no li provoqui una situació financera greu a la tresoreria. El mateix ocorre quan l'empresa es veu afectada per una fallida d'un client important. El creditor ha de prendre immediatament mesures ja que segurament es trobarà amb què el seu deutor tindrà moltes dificultats financeres que inclús li poden portar a una situació concursal com a mecanisme de defensa.

L'increment de l'endeutament del client i aparició de càrregues creditícies patrimonials és una altra senyal d'alarma. El client que es veu obligat a endeutar-se amb entitats bancàries i a hipotecar els seus immobles experimenta una forta disminució de solvència, a més d'augmentar les seves càrregues financeres. La necessitat constrenyent de liquiditat pot ser un símptoma de fracàs empresarial que s'intenta paliar amb aportacions de fons per cobrir provisionalment les necessitats financeres, però que a mig termini pot significar un contratemps empresarial.

Un altre senyal d'alarma és quan es produeixen canvis importants en l'Objecte Social de l'empresa. Aquesta presenta un major risc d'impagament si canvia la seva activitat social o incorpora noves activitats en l'objecte social que res tenen a veure amb la seva trajectòria empresarial anterior; per exemple, abans es dedicava a la venda d'immobles i ara ha afegit a distribució d'articles de cosmètica.

Els canvis d'ubicació no són un bon senyal. A més, cal valorar si el canvi d'ubicació de les instal·lacions és per millorar la capacitat productiva de l'empresa o és per reduir les despeses fixes. En efecte, una mudança a unes instal·lacions més petites pot ser deguda a greus problemes financers. El canvi també pot ser provocat per l'impagament dels lloguers. Per comprovar si el deutor té arrendaments impagats es pot consultar algun fitxer de llogaters morosos que contingui informació sobre lloguers impagats, tant de persones físiques com jurídiques.

Els canvis recents d'accionariat o propietaris poden ser un avís que alguna cosa pot sortir malament. Els canvis de propietaris han de ser motiu de

comprovació amb la finalitat de valorar el risc que suposa aquest canvi en l'activitat de l'empresa. Un altre punt és verificar que no s'hagi venut l'empresa, però sense haver efectuat el canvi d'administrador i de socis en el Registre Mercantil; en aquest cas es pot sospitar un possible frau.

La reducció constant del número d'empleats és un altre possible senyal de perill. Les empreses estan reduint de forma continuada la seva plantilla o l'ha reduït dràsticament en l'últim en l'últim any presenten un elevat risc d'insolvència.

Una notable disminució del volum de negoci que no es degui a motius conjunturals com una crisi econòmica mundial obliga al proveïdor a ser vigilant. Un client presenta major risc d'impagament si hi ha un descens brusc de la seva facturació d'un exercici a un altre. L'evolució negativa de la facturació ha de ser motiu d'alerta a menys que estigui justificat per la crisi o per motius de mercat.

L'aparició de la raó social del client en registres d'impagats o en sistemes d'informació creditícia és sempre un senyal d'alerta. A vegades una simple recerca a Google de la situació financera del deutor, tant de la societat mercantil com dels socis i administradors, ens pot proporcionar molta informació de manera ràpida i gratuïta. En ocasions es poden detectar fàcilment a defraudadors o morosos professionals gràcies a Google.

Un altre senyal d'alarma és si el deutor admet obertament que té un problema, però assegura que ja té la solució. Aquesta situació que es pot donar és que el deutor tingui la sang freda de reconèixer davant els seus creditors que està passant un problema d'insolvència transitòria, però promet pagat en poc temps ja que ha trobat una solució definitiva. La imaginació dels morosos en aquests casos és molt fèrtil, però generalment asseguren que realitzaran una operació comercial molt rendible o que entrarà un nou soci capitalista amb una abundant aportació de recursos. El perill d'aquesta situació és que en realitat el deutor està preparant un procediment concursal amb la intenció de deixar penjats als seus creditors. La situació i comportament estrany dels propietaris i administradors de l'empresa també pot ser un motiu d'alarma. El creditor ha d'estar al corrent sobre quina manera es comporten els propietaris i administradors de l'empresa que els deu diners, atès que el comportament d'aquests es reflectirà fidelment en els hàbits de pagament de l'empresa. En les microempreses i en la majoria de les pimes el propietari i l'administrador són quasi sempre la mateixa persona, per la qual cosa la seva actuació és molt important per al funcionament de l'empresa. A les empreses familiars l'èxit o fracàs depèn de l'habilitat personal de l'empresari i de la seva actitud. Un empresari amb problemes personals o familiars transmetrà a la seva empresa aquesta situació. Un propietari amb problemes de salut o massa gran per seguir dirigint l'empresa pot ser el causant d'impagaments i inclús de sinistre empresarial. Així ma-

teix, el relleu generacional o el canvi de propietaris pot convertir una empresa seriosa, sòlida i solvent en una empresa insolvent en només uns mesos. Un empresari que adopti una conducta irregular o adquireixi hàbits onerosos acabarà provocant problemes de liquiditat en la seva empresa ja que la frontera entre el seu patrimoni personal i l'empresarial sol ser bastant difusa. Per suposat, al final els creditors acabaran pagant els plats trencats.

Les disminucions en el patrimoni del client són un altre important senyal d'alerta. El client està fent la coneguda argücia de separar el seu patrimoni immobiliari del negoci, venent les naus industrials o canviant la titularitat dels actius immobilitzats a nom de tercers o de societats patrimonials. Això significa una important disminució de la seva solvència patrimonial per posar fora de perill el seu patrimoni de possibles embargaments i s'han de prendre precaucions.

Quan un client s'ha embarcat en uns projectes d'expansió poc raonables podem estar davant un senyal d'alerta. Moltes empreses poden funcionar bé i ser rendibles si mantenen la seva estructura dins d'un dels límits racionals, però aprofitant un moment de bonança econòmica, un intent de créixer per sobre de les seves possibilitats les pot conduir a un estrepitós fracàs empresarial. Aquests projectes necessiten fortes inversions, però solen mancar del finançament adequat a llarg termini, per la qual cosa els empresaris solen utilitzar com a font alternativa als proveïdors. Per això és convenient vigilar de prop qualsevol incidència en un deutor que està immers en projectes de desenvolupament ja que la situació pot derivar en una insolvència definitiva.

Quan un client ha realitzat inversions no productives hem de sentir certa intranquil·litat. Molts empresaris realitzen inversions desproporcionades en actius poc productius tecnològic punta, instal·lacions, béns d'equip, vehicles que no augmenten ni els beneficis ni la rendibilitat, però que ocasionen unes despeses i càrregues importants. El mateix succeeix davant l'intent de projectar una falsa imatge. Això s'observa quan han comprat béns de luxe i actius sumptuosos que no contribueixen a l'increment de la rendibilitat del negoci. La finalitat dels deutors és únicament la d'impressionar als seus clients i proveïdors donant una irreal aparença de prosperitat i per aconseguir-ho incorren en despeses desproporcionades. Aquestes es fan en compres de vehicles de luxe, embarcacions d'esbarjo, oficines luxoses, i també en una plantilla de personal sobredimensionada i despeses de representació fora del normal. Per suposat, el contratemps financer arribarà en poc temps, i els creditors patiran les conseqüències del desenfrenat de despeses del deutor.

També existeixen certs indicadors d'alarma visual que es poden veure a través de la visita al client. Els venedors són els ulls i antenes del creditor sobre el terreny, i han d'informar de qualsevol situació anòmla o canvi en el deutor que puguin detectar durant les se-

ves visites. L'equip de vendes ha de reportar sobre el nivell d'existències d'un negoci minorista una disminució és mal senyal els marques venudes, la rotació dels productes, la seva ubicació geogràfica, la tipologia i número de compradors. En cas de ser empreses industrials, la xarxa de vendes han d'informar sobre com són les instal·lacions, la maquinària, la tecnologia, el manteniment i la neteja. El representant ha de fixar-se en el funcionament global de la indústria, dels seus nivells d'estoc, així com de les entrades i sortides de productes de la fàbrica. Els venedors poden obtenir molta informació gràcies al contacte personal amb altres col·legues que els poden proporcionar informacions valuoses respecte al comportament de pagaments del deutor. Els venedors experimentats inclús poden recollir informacions útils en l'entorn més proper, com poder ser els propis empleats del deutor, el bar o restaurant més proper a l'establiment del client o algun proveïdor de la mateixa plaça.

Quan un client passa comandes extraordinàries no sempre és un bon senyal. En el cas que un client passi una comanda major de l'habitual utrencant els seus hàbits de compra habituals i que no sigui per motius estacionals, és convenient comprovar que no hagi entrat en una crisi financera i que estigui preparant un suspensió de pagaments. Les comandes extraordinàries són en realitat un munt de matèria primera o mercaderies en previsió al tancament del crèdit comercials, que es produirà quan sigui públic el futur procediment concursal. Així mateix, com a mesura de precaució, s'ha d'esbrinar si el client s'està embarcant en arriscats projectes empresarials d'expansió o ampliació d'activitats, amb la qual cosa existeix el consegüent risc d'insolvència a curt termini com a conseqüència de la descapitalització. No s'ha d'oblidar que molts clients solen finançar la seva expansió empresarial a costa de demorar el pagament als proveïdors.

Quan un proveïdor augmenta molt les seves vendes amb un client i també incrementa la seva penetració comercial enfront dels competidors habituals, cal prendre precaucions. Allò que el departament comercial considera com un triomf, per al departament de riscos de crèdit significa indagar que no li hagin bloquejat els subministraments altres proveïdors habituals del mateix sector per manca de pagament, o li hagin denegat les vendes a crèdit i el client en realitat està buscant una font de subministrament alternativa en un proveïdor incaut.

Les sol·licituds reiterades de retardar l'enviament de comandes ja formalitzades són un mal senyal. És molt probable que el client tingui problemes de liquiditat i no pugui fer front als pagaments del subministrament. Per aquest motiu opta en una primera fase de la crisi per retardar la recepció de les comandes per guanyar temps en lloc de retardar el pagament de les comandes servides i facturades. A la següent fase haurà de demorar el pagament de les factures vençudes, per la qual cosa és bo prendre mesures quant es detecta la primera fase del problema.

Les contínues devolucions de mercaderia sense motiu i excessius abonaments han de posar en guàrdia al proveïdor. El client amb problemes de tresoreria opta per retornar aquells subministraments que no li són absolutament imprescindibles i retorna als seus proveïdors mercaderies inclús adquirides mesos abans sense cap raó que ho justifiqui. L'existència d'una ràtio excessiva d'abonaments ha de ser controlada per detectar un possible problema de solvència del deutor.

Andorra assumeix les bases de la bioètica internacional en la regulació de la recerca biomèdica

Elena Redondo

Advocada Cases & Lacambra

Mes enllà de la negociació d'un Acord d'Associació amb la Unió Europea (UE), resulta evident que l'encaix d'Andorra en un món globalitzat ha de passar per assumir normes que respectin aquest context d'internacionalització. En l'àmbit de la bioètica i la biomedicina hem de destacar la publicació al BOPA de la ratificació del Conveni sobre els drets humans i la biomedicina, fet a Oviedo el 4 d'abril de 1997 i la nova Llei 3/2023, del 19 de gener, de recerca i innovació biomèdica.

L'exposició de motius de la Llei d'inversió estrangera ja recollia que un dels principals efectes de la inversió estrangera seria la diversificació de l'economia, amb la creació de nous sectors econòmics. Molt s'ha dit darrerament sobre les conseqüències tant positives com negatives d'aquesta inversió estrangera, però resulta evident que el camí iniciat l'any

2012 està despertant interès inversor en sectors mes enllà del immobiliari. En definitiva, el creixement o decreixement del sector immobiliari reflecteix l'estat de situació dels conjunt de sectors econòmics.

Per tant, si Andorra vol diversificar la seva economia apostant pel sector de la biomedicina i la recerca era necessària la ratificació d'un dels instruments mes rellevants en el desenvolupament de la bioètica universal com ha estat el Conveni

d'Oviedo. Aquest Conveni va suposar ja el 1997 la fixació d'una regulació amb validesa a la regió europea d'uns estàndards mínims en matèria de bioètica.

Resulta inqüestionable que el camp de la investigació està totalment internacionalitzat i per tant a mes d'una solidesa de normes estatals cal haver assumits normes de dret internacional per aspirar a posicionar-se com a candidat a rebre inversió en el sector de la investigació. La

biomedicina i la biotecnologia avancen de forma exponencial i aquest fet genera la necessitat de regular certes qüestions vinculades als drets humans i les llibertats fonamentals. Com bé recull l'exposició de motius, el Conveni ofereix un marc comú de protecció dels drets de l'home i de la dignitat humana pel que fa a l'aplicació de la biologia i de la medicina, ja sigui en els àmbits establerts sòlidament com en els que són susceptibles d'evolució.

També cal destacar que una de les darreres normes aprovades de la legislatura hagi estat la Llei 3/2023, del 19 de gener, de recerca i innovació biomèdica, publicada també en el BOPA d'aquest dimecres. Aquesta Llei ve a completar el marc legal ja iniciat l'any 2017 amb l'aprovació de la Llei dels drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari, la Llei 34/2018, d'òrgans, cèl·lules, teixits i sang, i la Llei 12/2019, qualificada de tècniques de reproducció humana assistida.

L'objecte de la nova Llei de recerca i innovació biomèdica és la de definir els principis i les condicions de la recerca i la innovació biomèdica, establir les normes de qualitat i seguretat que ha de complir la recerca, la innovació biomèdica i la bona pràctica clínica, les seves garanties, en especial en l'àmbit de l'edició genòmica i la regulació de les condicions dels biobancs, entre d'altres.

Mes enllà de les consideracions tècniques respecte aquestes normes, resulta interessant destacar la previsió de la col·laboració públic-privada també en aquest camp. Així, la llei expressament reserva la potestat a les entitats de naturalesa pública, públic-privada o similars d'emprendre actuacions amb finalitats comercials o empresarials. També preveu cooperacions i col·laboracions comercials amb tercers en el context de transferències de coneixement i finalment recull la possibilitat de creació d'empreses emergents o start-ups que estableixin col·laboracions amb tercers.

Com a conclusió destacar que aquestes dues normes resultaven necessàries per a la protecció de la vida individual i col·lectiva dels habitants andorrans, si es volen desenvolupar activitats d'investigació i biomedicina. També resultava indispensable tenir les bases normatives fixades pel desenvolupament de la biomedicina com a sector preferent de la diversificació econòmica.

Consultori fiscal

Jaime Mesas

Aquesta setmana volem compartir amb els lectors les principals novetats tributàries quant a l'Impost sobre Societats introduïdes per la Llei 5/2023, del 19 de gener, de mesures per a la reforma de la imposició directa i de modificació d'altres normes tributàries i duaneres, publicada al BOPA número 17 del 8 de febrer del 2023.

S'hi introdueixen novetats que afecten la determinació de la base de tributació, el tipus de gravamen i els incentius fiscals.

En aquest àmbit, cal destacar el nou article 14, el qual introdueix una limitació general a la deducció de les despeses financeres netes (definides com la diferència entre els costos de finançament i els ingressos financers) equivalent al 30% del resultat comptable positiu corregit. En tot cas, es podran deduir 500.000 euros.

Es destaquen certes modificacions a l'article 20, al qual s'introdueixen algunes limitacions a fi de garantir el tractament simètric dels ingressos i les despeses i evitar supòsits de desimposició, com són la restricció de la deducció de les pèrdues relatives a extincions d'entitats participades que es corresponguin amb dividends exempts percebuts prèviament, o la restricció a l'exempció quan la distribució generi una despesa fiscalment deduïble en l'entitat pagadora.

Es modifiquen els percentatges d'amortització dels actius intangibles i es deroga el règim especial d'amortització per a noves inversions previst a l'article 26 de la Llei de l'impost sobre societats actual.

En relació amb les pèrdues per deterioració del valor dels elements patrimonials, s'estableix com a novetat la restricció a la deducció de les despeses per deterioració corresponent a qualsevol tipus d'actiu, a excepció de les existències i els crèdits i saldos per cobrar. Aquesta mesura, complementada amb la regla d'imputació de l'article 19 de la Llei de l'impost (la qual limita la deducció fiscal de certes pèrdues per transmissions intragrup), persegueix que la pèrdua s'integri de manera sistemàtica i proporcionada en el temps, una vegada s'ha materialitzat efectivament i s'ha realitzat davant de tercers aliens al grup.

Pel que fa a les pèrdues per deterioració de valors representatius del capital o dels fons propis d'entitats, el Principat d'Andorra ja va introduir la restricció a la deducció fiscal de les pèrdues derivades de la transmissió de les participacions. Per tant, es feia necessari introduir la mateixa mesura en l'àmbit de les pèrdues per deterioració, a l'efecte d'evitar l'asimetria que es deriva de la deducció fiscal d'una despesa corresponent a un actiu generador d'ingressos exempts.

Finalment, en l'àmbit de les despeses per deterioració d'actius, s'hi introdueix una habilitació expressa per desenvolupar reglamentàriament la deducció fiscal de les despeses corresponents a

crèdits i altres actius derivats de les possibles insolvències dels deutors de les entitats bancàries o de crèdit.

S'introdueix a l'article 19 una limitació temporal per a la deducció de les rendes negatives que puguin generar-se en la transmissió d'elements patrimonials quan la transmissió esmentada es faci en l'àmbit del mateix grup de societats o control. Aquesta mesura intenta evitar supòsits d'abús de la norma, especialment en un entorn en què les pèrdues per deterioració no són deduïbles, i garanteix que la deducció fiscal de la pèrdua tingui lloc una vegada s'ha fet davant de tercers aliens al grup.

S'amplia l'exempció de l'article 20 per als ingressos obtinguts pels participats no gestors en relació amb els comptes de participació donat que els pagaments en el marc de contractes en comptes de participació no són deduïbles i per tant s'assimilen a una retribució als fons propis. Aquesta exempció també s'estén a l'àmbit de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

És important destacar la introducció d'un nou article 17 bis, relatiu a la transparència fiscal.

A aquest efecte, s'obliga l'obligat tributari a integrar en la seva base de tributació de l'impost sobre societats, que s'estén igualment a l'impost sobre la renda de les persones físiques, les rendes obtingudes a través de: (i) organismes d'inversió col·lectiva andorrans que gaudeixin del tipus del 0% i sobre els quals els contribuents exerceixen un control efectiu (generalment, quan tenen una participació superior al 50% en l'entitat) i (ii) entitats estrangeres controlades que, estant sotmeses a una tributació baixa (inferior al 50% de la que haurien satisfet a Andorra), no portin a terme una activitat econòmica substantiva i obtinguin

certes categories de rendes de caràcter passiu.

S'introdueix un nou límit a l'apartat 2 de l'article 43 respecte a la compensació de bases de tributació negatives i a l'aplicació de deduccions a la quota de tributació, de tal manera que la compensació de les unes i l'aplicació de les altres no pot reduir la quota de tributació en més d'un 70% de la mateixa quota.

El seu objectiu és assegurar que els contribuents contribueixin mitjançant el pagament d'un cert nivell d'impostos, sense perjudici de la possibilitat de compensar en el futur, amb el límit de deu anys per a bases de tributació negatives i de tres anys per a deduccions, els imports no deduïts per aplicació d'aquesta limitació.

La limitació no és aplicable en l'exercici d'extinció de l'obligat tributari sempre que es compleixin certs requisits.

L'article 43 es desdobra en dos articles: per una banda, l'article 43, que com a novetat regula el límit descrit a l'apartat anterior, i per l'altra l'article 43 bis, que recull les disposicions relatives a les deduccions per doble imposició interna i internacional i en què s'introdueixen alguns canvis, com per exemple la supressió del crèdit fiscal corresponent a l'impost sobre plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries (conseqüència de l'eliminació d'aquest impost) o l'agrupació per països dels impostos estrangers suportats per l'obligat tributari a l'efecte de computar la deducció per doble imposició internacional, entre altres mesures.

En matèria d'incentius fiscals, cal destacar la introducció d'una reducció a la base de tributació pels ingressos provinents de contractes d'arrendaments d'habitatges situats al Principat d'Andorra. Aquest incentiu també s'estén a l'àm-

bit de l'impost sobre les rendes de les persones físiques. Així mateix, la deducció per creació de llocs de treball prevista a l'article 44 introdueix una previsió que incrementa l'import de la deducció per als obligats tributaris que contractin persones que es troben en situacions que puguin comportar més dificultats a l'hora d'ocupar-se.

També s'elimina la deducció per inversions de l'article 44 esmentat, donat que el seu manteniment es considera innecessari. No obstant això, s'hi introdueix una nova deducció relativa a projectes que fomentin la digitalització d'acord amb els plans que s'aprovin legalment i sempre que estiguin compresos entre els que estan previstos al nou annex 3 de la Llei de l'impost sobre societats, amb l'objectiu d'incentivar la digitalització de les empreses andorranes, en congruència amb el conjunt de mesures de política econòmica destinades al foment de la competitivitat.

S'hi introdueix un nou article 44 bis, a l'efecte d'establir un marc jurídic que fomenti i s'ajusti a l'actual demanda que la societat presenta respecte a la participació privada en activitats d'interès general. L'article 44 bis es configura, doncs, com un article que pretén incentivar diverses formes de participació de les entitats jurídiques en la protecció, el desenvolupament i l'estímul de les activitats d'interès general.

Pel que fa a les modificacions que s'introdueixen a l'impost sobre societats respecte a la integració de l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries, es descriuran en els pròxims consultoris fiscals amb les modificacions en aquest àmbit en l'impost sobre la renda de les persones físiques i en l'impost sobre la renda dels no residents fiscals.

La rendibilitat financera va assolir un valor del 3,9% per al conjunt de les empreses actives el 2019

El 2019 va ser un any globalment positiu per a les empreses andorranes (en activitat, beneficis i rendibilitat), i es va continuar amb la tendència iniciada els anys anteriors segons ha publicat el Departament d'Estadística.

La rendibilitat financera va assolir un valor del 3,9% per al conjunt de les empreses actives durant l'any 2019, una variació positiva del 22,5% respecte a l'any anterior. Pel que fa a l'àmbit sectorial, i igual que els anys anteriors, destaca la secció «Educatió; Activitats sanitàries i de serveis socials», amb una rendibilitat financera del 50,04%.

Pel que fa a la rendibilitat econòmica total s'observen resultats desiguals ja que l'estructura de l'actiu va relligada a les característiques sectorials de l'activitat productiva. Així, cal destacar la secció «Educatió; Activitats sanitàries i de serveis socials», amb una rendibilitat econòmica del 42,33%, activitat econòmica que per la seva estructura productiva no requereix d'una elevada inversió en actius. En canvi, la secció «Transport i emmagatzematge» presenta una rendibilitat econòmica del 0,60% degut a la forta inversió en actiu que necessita aquesta secció per portar a terme la seva activitat econòmica.

L'any 2019 el nivell de l'endeutament global de les empreses actives, que calcula la relació que hi ha entre els fons aliens i el total dels recursos de les empreses, va assolir un valor del 22,18%, situació òptima que fa que se segueixi, així, amb la bona dinàmica dels anys anteriors. En relació amb l'any anterior, aquest indicador va disminuir el 0,4%,

la qual cosa demostra que el volum de deutes es va reduint i que, per tant, les empreses estan guanyant autonomia financera amb els recursos propis.

Així, com més baixa sigui la ràtio, més baix serà el risc financer de les empreses perquè menors seran els deutes en relació amb el total de les fonts de finançament. La qualitat del deute, que dona a conèixer quina part de l'endeutament de les empreses és a curt termini (inferior a un any), va ser del 45,96% per al total de les empreses l'any 2019, fet que significa que més de la meitat de l'endeutament va ser a llarg termini. D'aquesta manera, es considera que el deute de les empreses és de millor qualitat quan el resultat de la ràtio sigui més baix, el que mostra que les empreses tenen menys obligacions immediates i per tant, més liquiditat disponible.

Durant el període analitzat, se segueix una tendència a l'alça i, si es com-

para amb l'any anterior, aquesta ràtio augmenta el 5,9%. Pel que fa a la solvència, que es mesura a través de la relació entre el valor de l'actiu i el valor de tots els deutes (a curt i a llarg termini), les seccions «Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca» i «Transport i emmagatzematge» tenen els valors més elevats, de 35,64€ i 7,93€, respectivament.

Quant al total, el seu valor va ser del 4,51€; és a dir que les empreses tenen 4,51 euros en recursos per cada euro de deute que hagin de pagar. Aquest valor va ser un 0,4% respecte a l'any anterior, cosa que posa de manifest la fortalesa i la capacitat d'expansió del total de les empreses no financeres durant l'any 2019.

També es va produir una reconversió dels deutes; van augmentar els deutes a curt termini i es van reduir els deutes a llarg termini. D'aquesta manera, els deutes a llarg termini passen a ser el 12% del finançament total i els deutes a curt termini, el 10,2%. Cal destacar també que el 49,6% dels deutes a llarg termini són deutes amb entitats de crèdit (1.424 milions d'euros i un descens del 3,1% en comparació de l'any 2018), i que el 17,0% dels deutes a curt termini són deutes amb entitats de crèdit (413,5 milions d'euros i un augment del 6,7% en comparació de l'any 2018).

Quant a l'estructura del compte de pèrdues i guanys, es pot comprovar que l'any 2019 el resultat d'exploració ha augmentat el 25,0% fins a arribar a 725,9 milions d'euros, a causa principalment de l'augment del 4,2% que ha experimentat el total dels ingressos d'exploració.

Esport defensa a Barcelona el procés d'homologació, obertura i creixement econòmic del Principat

El cap de Govern, Xavier Esport, va oferir la setmana passada una conferència al fòrum Barcelona Tribuna, a la capital catalana titulada «Homologació, obertura i oportunitats». Esport hi va participar convidat pel mateix fòrum i per la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País, organitzadora de l'acte.

El cap de Govern va començar la seva conferència relatant el context històric del Principat vinculat a les reformes econòmiques. Així, va apuntar que després de la transformació política que va viure el país amb l'aprovació de la Constitució, va arribar, el 2005 i amb Albert Pintat com a cap de Govern, l'impuls per afrontar «un canvi profund del model econòmic».

Esport va repassar fites com el primer pas cap a la cooperació en matèria fiscal, l'aixecament total del secret bancari, els convenis de no doble imposició, la posada en marxa de figures homologables amb tipus moderats o l'entrada al Fons Monetari Internacional: «El model d'èxit que els vinc a explicar, que ens permet ser la segona economia d'Europa que més va créixer el 2022, no és mèrit exclusiu d'aquest Govern, és fruit d'un esforç col·lectiu de quatre governs de signe polític diferent».

El cap de Govern també es va referir a la situació actual: «Andorra viu un procés de gentrificació, que es tradueix en dificultats per accedir a l'habitatge i en un augment del cost de vida». En aquest punt, va exposar les polítiques dutes a terme per l'Executiu per «revaloritzar salaris, contenir l'augment del preu de l'habitatge i no repercutir en el consumidor l'augment del cost de l'energia».

Pel que fa a l'economia andorrana, Es-

pot va fer dues remarques: que Andorra va tancar el 2022 amb un superàvit presupostari important, i que les emissions internacionals de deute s'han col·locat als mercats per un valor de 1.175 milions d'euros, el 85% dels quals en bons verds, socials i sostenibles.

El darrer tema exposat pel cap de Govern va ser l'actual negociació entre el Principat i la Unió Europea per assolir un acord d'associació. Esport va confirmar que el text tindrà una adaptació sobre la lliure circulació i establiment de persones: «A Andorra hi ha una vinculació directa entre residència i activitat econòmica, i la cohesió social del nostre país està estretament relacionada amb el manteniment d'aquest vincle». Per a Esport, aconseguir aquest encaix amb la Unió Europea servirà també perquè el Principat assumeixi un «rol de lideratge en el seu entorn, per explorar sinèrgies amb les comarques catalanes veïnes i amb els departaments francesos fronterers: Andorra pot ser un motor de la regió dels Pirineus».

Myandbank ofereix la possibilitat de sol·licitar targeta de dèbit

Myandbank, el banc 100% digital que va llançar Andbank fa dos mesos, ofereix des de la setmana passada la possibilitat de sol·licitar, a través de l'app de l'entitat, la targeta de dèbit. La targeta Myandbank és totalment gratuïta i, a més dels avantatges de totes les targetes de dèbit, inclou el servei d'avís per SMS de les compres realitzades superiors a 50 euros, informen des d'Andbank.

Una vegada que el client hagi demanat la targeta per l'app, podrà rebre-la a casa seva a través de CityXerpa, durant la franja horària que hagi seleccionat, o recollir-la al corner de Myandbank, que estarà situat a la recepció del centre de negoci, al carrer Manuel Cerqueda i Escaler, d'Escaldes-Engordany.

Myandbank ja té més de 4.000 comptes oberts i operatius. Pel que fa al Bizum, durant aquests dos mesos, s'han efectuat més de 7.000 operacions per un import de més de 450.000 euros. Myandbank és l'única entitat que disposa de Bizum a Andorra.

Per ser client de Myandbank no cal tenir compte a Andbank, perquè en ser una operativa diferent el client obté

un número IBAN independent, d'un compte totalment online. A més, és totalment gratuït, sense comissions.

L'alta és 100% en línia i ofereix Bizum i transferències nacionals i internacionals gratuïtes. També incorpora un compte remunerat a l'1% fins a 30.000 euros. Així mateix, els clients de Myandbank poden domiciliar qualsevol rebut al seu compte, com ara, la

nòmina, el rebut de lloguer, de llum, de telèfon, etcètera.

Myandbank disposa de suport telefònic en el cas que algun usuari necessiti ajuda o tingui algun dubte en algun del procés per donar-se d'alta. Així mateix, te a disposició dels interessats un correu electrònic al qual poden enviar les seves consultes en horari no laboral.

La CEA demana l'aprovació d'una quota de temporada d'estiu

La Confederació Empresarial Andorrana (CEA) ha proposat a la reunió del Consell Econòmic i Social l'aprovació d'una quota de temporada d'estiu en una línia similar a la de l'any passat. La patronal considera que la quota d'estiu que el 2022 va estar en vigor per al sector de l'hoteleria i la restauració va funcionar de forma «òptima» i va permetre a les empreses fer front a una situació de manca de mà d'obra, així com avançar en la consolidació de les plantilles.

La CEA creu que les dificultats per trobar persones per treballar en els sectors més relacionats amb el turisme continuen sent importants i que, en aquest sentit, caldria repetir l'experiència de la quota de temporada d'estiu, que va ser positiva. A més, consideren que el reglament de quota s'hauria d'aprovar el més ràpidament possible per tal de donar un horitzó clar tant a les empreses com a les persones assalariades. Per a la patronal, caldria també una reflexió per estendre aquesta quota d'estiu a d'altres sectors de l'economia que també es veuen afectats per la manca de personal, com podria ser el comerç. Tot i així, aquesta mesura només seria efectiva si es permetés compatibilitzar la

quota de temporada amb la quota indefinida, qüestió per a la qual caldria dur a terme modificacions legislatives, destaquen des de la patronal.

Amb l'objectiu de consolidar els equips de les empreses, la CEA també ha demanat al Govern que faci ús de les potestats reglamentàries de què disposa per facilitar que les empreses puguin incorporar com a treballadors indefinits aquelles persones que han arribat al país com a temporers, en cas que les dues parts vulguin consolidar la relació laboral, i així poder passar a integrar la plantilla de forma permanent.

